

SIMAV informeert...

Vele handen maken licht werk ●

Wie kent dit oude spreekwoord niet? Als we met elkaar een karwei oppakken, dan is het snel en gemakkelijk gedaan. Dat geldt ook voor onze molenstichting. Het aantal vrijwilligers groeit sterk en in een hoog tempo wordt van alles opgepakt.

Vorig jaar heeft SIMAV een belangrijk besluit genomen: We zijn en blijven een 100% onbezoldigde vrijwilligersorganisatie. Dat was op zich best een gewaagd besluit. Immers enkele vrijwilligers hadden al aangegeven te stoppen gezien hun leeftijd en lange verbondenheid. Daarnaast stelt de maatschappij steeds hogere eisen aan deskundigheid en zijn er steeds meer specialisten nodig. Toch bleek al snel de liefde voor de historische molens in onze regio. Veel personen meldden zich om als vrijwilliger bij SIMAV aan de slag te gaan. In het bestuur, de technische commissie of ondersteuning bij PR, ICT of het secretariaat (kantoor). De organisatie groeide in een jaar naar 27 vrijwilligers, naast de ruim 40 vrijwillig molenaars. Maar liefst 13 nieuwe vrijwilligers in 2017/2018, ieder met zijn eigen specialisme, kennis en ruime ervaring.

De afgelopen maanden is achter de schermen al veel tot stand gebracht, hoewel dat naar buiten niet altijd zichtbaar is. Er is hard gewerkt om de fel begeerde POM-status te behalen. De erkenning door het Ministerie OC&W als Professionele Organisatie voor Monumentenbehoud, een status

die ons vele voordelen geeft. Afgelopen maand is de aanvraag ingediend, we verwachten eind 2018 de uitslag. De basis voor de aanvraag is het SIMAV Handboek. Dit omvat de visie van SIMAV over het instandhouden van molens, hoe we het onderhoud met elkaar aanpakken en welke keuzes we maken. Vervolgens beschrijft het handboek in detail onze organisatie en worden de werkprocedures erin uiteengezet.

Onze Technische Commissie is al druk bezig met de voorbereidingen om eindelijk Molen Souburgh (Alblasserdam) te gaan restaureren. De PR Commissie heeft deze zomer drie toeristische fietsroutes uitgebracht langs onze molens en is druk doende met lesbrieven voor basisscholen. Het secretariaat is volop bezig met allerlei ICT vraagstukken, waarbij we veel van het werk op moderne wijze automatiseren en inzichtelijk maken.

Kortom, vele handen die op een prettige wijze met elkaar veel werk verzetten. Maar natuurlijk zijn extra handen altijd welkom. We willen de belasting voor iedere vrijwilliger laag houden, dus zullen we het werk steeds over veel vrijwilligers moeten verdelen. Dus als er interesse is ons team te versterken, neem dan zeker contact met SIMAV op.

Voorzitter Molenstichting SIMAV,

Peter de Waard

SIMAV-molendag zaterdag 6 oktober ●

In de maanden maart tot en met november waren en komen er diverse provinciale en regionale molendagen. Sinds dit jaar staat molenstichting SIMAV ook op de kalender.

Op zaterdag 6 oktober zullen de SIMAV-molens van 10.00 - 17.00 uur open zijn voor bezoekers. Naast de Nationale molendag en de Open Monumentendag dus een nieuw moment waarop de molenaars van onze Stichting vol trots hun molens laten zien en hopelijk draaien ze volop.

Deze regionale dag is bij uitstek de gelegenheid voor de molenaars hun collega's vanuit andere regio's uit te nodigen voor een bezoekje. Daar is deze regionale molendag vooral ook voor bedoeld. Bezoekers van dichterbij zijn uiteraard ook van harte welkom in één of meerdere molens. Kijken en bezoeken kan, met uitzondering van de privé-vertrekken van de molenaar.

In de koffie- en theeschenkerij De Koffie Molen, sinds een

paar maanden gevestigd in de Hoge Tiendwegmolen in Streefkerk, worden pannenkoeken gebakken. Een prima gelegenheid voor een tussenstop.

Wij hopen uiteraard dat deze SIMAV-molendag een groot succes wordt en dat veel molenaars uit andere windstreken voor een keer hun eigen molen stilzetten om collega's te bezoeken in hun streekeigen molens.

SIMAV informeert...

Kees Stolk, molenaar van de Kerkmolen

interview: Lucia Hubregtse

Vanuit de polder is al zichtbaar dat de molenaar op zijn post is. De Kerkmolen in Molenaarsgraaf staat naar het zuid-westen en heeft er lekker de gang in. Kees en Adrie Stolk staan in de deuropening en vrijwel meteen begint Kees te vertellen over de vele veranderingen die de molen heeft doorgemaakt. Adrie zet intussen koffie.

In de molen ademt het interieur een nostalgische sfeer. De houten betimmering is in blauw/grijs tinten geverfd en overall staan oude koperen gebruiksvoorwerpen zoals ketels en potten. "Die kleur wilde Addy graag" legt Adrie uit. Zoon Addy, molenaar en bewoner op de Kerkmolen, overleed februari j.l. aan de gevolgen van een ernstige ziekte. "We hebben alleen onze spullen, zoals het koper, neergezet. Zijn vele opgezette dieren hebben we boven opgesteld. Verder is alles zoals het was toen Addy hier woonde" Het gemis is groot, maar echtpaar Stolk heeft de draad weer opgepakt. Beide zijn actief en creatief. Dat laatste geldt vooral voor Adrie. Volgens Kees is zijn vrouw erg goed in het maken van bloemstukken.

Kees vertelt intussen over de metamorfoses, van vooral

de binnenkant, van de Kerkmolen. "Deze hele kamer werd voorheen in beslag genomen door een grote elektromotor. Dat was een besluit van het polderbestuur rond 1926. De zolder was eruit, de kelder eruit en hier stond zo'n wiel als hiernaast maar dan van metaal en elektrisch. Het klompenhokje dat aan de noordkant van de molen stond werd weggehaald en daar werd een raam in gemaakt. En doordat er haast geen ruimte over was om door de deur naar binnen te komen, werd er een deur naast de bestaande deur gemaakt. Vandaar dat er twee deuren naast elkaar zitten.

De molenaar die hier toen zat had de minste dienstjaren dus die moest naar een ander huis. Vijfhonderd meter verderop staat zo'n zelfde huisje als hiernaast. Hier ging de molenaar van de Westmolen wonen. Die molen is al lang afgebroken. De relatie tussen de molenaar die hier kwam wonen en de gene die weg moest was niet geweldig natuurlijk.

Want de molenaar die hierop zat moest verhuizen en was zijn baan kwijt. Maar het kan soms raar gaan; de vrouw van de molenaar was inmiddels een eindje in de 90 en had als wens om nog eens in de molen te kijken" Kees' vrouw rekent even snel dat het een jaar of zeven geleden moet zijn. "Ze woonde in 'Graafzicht' en dat kon toen geregeld worden. Soms kom je nog eens leuke dingen tegen ook.." gaat Kees verder. "Oude krantenartikelen uit de Schoonhovense krant en uit het Gorkums nieuwsblad. In 1843 is de vorige molen

SIMAV informeert...

afgebrand.” Adrie vult aan; “Dat was een wipwatermolen, ‘Het wapen van Molenaarsgraaf’. De kinderen lagen te slapen toen de brand uitbrak. Het is allemaal goed afgelopen, maar ze hadden niks meer over!”

De Kerkmolen is een nieuwer type molen dan haar voorganger.

Kees; “Deze molen is pas in 1844 opgeleverd. Voor een molen is dat niet erg oud. Qua constructie kun je aan een molen wel zien hoe oud ie is. Deze molen is in 1843 gebouwd en toen kwam het gietijzer op, het was de tijd van de stoommachines. De rollen in de kap bijvoorbeeld, waarmee je de kap op de wind kunt zetten, zijn normaal gesproken van hout maar bij mij van gietijzer. Er is er nu een kapot gegaan maar het is nooit eerder gebeurd. We zitten hier al vanaf 1975 en voor die tijd heb ik ook nooit gehoord dat er een kapot gegaan is. Blijkbaar zijn ze goed!” Ondertussen horen we het gekraak en gebonk van de draaiende roeden. “Hij draait nu voor de prins!” lacht Kees.

Hoe het allemaal begon

“Deze molen was van de polder Molenaarsgraaf. Ik weet niet meer precies maar ik dacht van 1975, toen zijn de polderbesturen allemaal opgeheven en is het waterbeheer overgenomen door het Waterschap. De molen had toen

eigenlijk geen functie meer. Er is een gemaal gebouwd die de functies van de molens hier in de omtrek overnam. De molens moesten verkocht worden. We hadden hier burgemeester Top die heel kort voorzitter is geweest van de molenstichting toen die nog maar pas was opgericht.

Die kon er niet omheen natuurlijk, dus de gemeente heeft de molen gekocht, voor één gulden. Door het gebruik van de elektromotor draaide de molen vrijwel niet meer en voor een molen betekent dat achteruitgang. De gemeente bedacht dat het Waterschap wel huur kon gaan betalen omdat ze de molen als reservegemaal gebruikten, maar daar had het Waterschap geen zin in dus die stapten op stel en sprong op. Er zijn nog geeneens foto’s gemaakt, wat natuurlijk erg jammer is. De gemeente had er niet op gerekend dat het zo zou lopen. Tegen de oude molenaar werd het plan geopperd er een weekendhuisje van te maken. Deze mensen waren nogal wat behoudend en bang dat er dan Rotterdammers zouden komen en in de weekends feesten zouden gaan houden! Je weet natuurlijk maar nooit!” lacht Kees. Uiteindelijk was het de oude molenaar die Kees vroeg of hij geen molenaar wilde worden. “Molenaar! Ik had helemaal niks...wat moet ik als molenaar..” Kees lacht bij die herinnering.

“Je was hele dagen van huis, van ’s morgens zeven tot ’s avonds tien. We hadden nog niet ons eigen bedrijf maar

SIMAV informeert...

je was veel weg” valt Adrie haar man bij waarna Kees vervolgt: “Ik had dus niks speciaals met molens, maar het waren ontzettend aardige mensen en hij vroeg dat zo serieus. Dus ik beloofde er nog ‘s over na te denken. Dat vond hij best. Die man zat altijd in z’n schuurtje netten te breien en fuiken te maken en hij zei; ‘Kom maar eens langs, dan kijken we of dat wat is’. Dus zo is ‘t gekomen. En hij dacht natuurlijk; dan weet ik in elk geval wie erin komt!”

Verbouw en opbouw

“In het begin mocht er niks” weet Adrie. “Overall moesten we toestemming voor hebben. Maar op een gegeven moment ging de opzichter van de gemeente overstag; zolang we het zelf betaalden mochten we ons gang gaan.” Op een creatieve en voordelige manier kwamen Kees en Adrie aan materialen voor de opbouw van het interieur. De balken aan het plafond bijvoorbeeld: oude balken van rijnaken die halverwege de jaren ‘70 uit de vaart gingen. Maar ook de schouw: opgebouwd uit hout van oude ledikanten van de eerste rommelmarkt op ‘t dorp. Ook aan het krijgen van toestemming voor een goede schoorsteen ging een heel verhaal vooraf. Het heeft een jaar geduurd eer Kees iemand van het G.E.B. zover kreeg om te komen kijken naar de situatie in plaats van een voorschrift te horen van iemand die alleen het boekje erop nageslagen heeft. “Die beste man bleef aan het begin van het pad staan, keek naar de molen en zei: ‘Ik begrijp wel dat er hier geen schoorsteen op het dak kan’. We zijn de molen in gegaan en hij vond dat wel leuk. Dus trapje op, nog een trapje op. Helemaal bovenin dacht ik: die man ziet niks omdat het zo donker is, ik zal het blindje er eens uithalen. Maar die vent had verschrikkelijk last van hoogtevrees!” Kees moet er nog hartelijk om lachen; “Ik zei tegen hem; ‘Als je me nu geen toestemming geeft zet ik het blindje er niet meer in’ Het was een vent met humor. Hij zei; ‘Zet dat blindje er maar weer in want m’n ja heb je gekregen!”

Eer er toestemming kwam voor een w.c. en douche moest er ook eerst nog heel wat water door de wetering gaan. Voor een weekendhuisje was het geen noodzaak; de buitenplee voldeed. Maar als woonhuis moest er wel wat aangepast worden.

Kees heeft, naast autorijlessen, ook in de molen vele uren jonge molenaars de kneepjes van het vak bijgebracht. Ook nu nog helpt hij het molenaarsvak levend te houden. Hij doet het graag en laat de jongens alles doen wat gebeuren moet. Het nieuwe huurcontract is nu in handen van Kees en Adrie; “Het zal geen tien jaar meer zijn, maar zolang ik het vol kan houden blijven we hier draaien. En als de molen in werking is ben je hier altijd welkom voor een praatje!”

De Technische Commissie, ook voor calamiteiten

De leden van de Technische Commissie plannen het reguliere onderhoud aan de molens, besteden het werk uit aan specialisten en houden toezicht op de uitvoering.

Maar (helaas) zijn er ook onverwachte zaken die om aandacht vragen. Calamiteiten aan de molen die snel opgelost moeten worden. Een tweetal recente voorbeelden: Afgelopen periode werd geconstateerd dat de spil (de aandrijf as van de molen) bij de Achtkante molen bijna gebroken was. Op 2 plaatsen was de spil gekraakt, waardoor de molen niet meer kon draaien. Gelukkig kon het mankement worden verholpen door te spil te versterken met hoekijzers en pennen.

Ook bleek het onderwiel ontzet en de wateras uit het lager geraakt. Een totale schadepost van circa €12.000, niet gedekt door onderhoudssubsidies of door een schadeverzekering. Dus helaas geheel ten laste van de reserves van SIMAV. In Groot-Amers wordt al geruime tijd door het Waterschap Rivierenland gewerkt aan de kadeversterking.

Deze werkzaamheden zijn nodig om de waterkering te versterken omdat deze niet meer aan de normen voldoet. De aannemer heeft daarbij een damwand moeten slaan in de Boezem bij de vier molens van SIMAV langs deze kade. Ook net voor de Gelkenes Molen, waarbij een grote scheur in de muur van de molen is ontstaan. Een vrij ernstige schade waarvan de kosten naar schatting tot enkele tienduizenden Euro’s kunnen oplopen. Het Waterschap is als opdrachtgever hiervoor aansprakelijk gesteld.

SIMAV informeert...

T.C. Lid Adri Konijnenburg ●

interview: Lucia Hubregtse

We zitten aan de koffie in molen De Liefde in Streefkerk. De gespreksonderwerpen lopen sterk uiteen, van kerken en biotopen tot jeugdijaren en zelfstandig ondernemerschap. Adri Konijnenburg, sinds 2007 lid van de Technische Commissie en nog even enthousiast en actief als aan het begin van deze periode.

Geur van sinaasappel

“Ik ben geboren op 3 april 1938 in een gezin van drie jongens. We woonden in Hendrik-Ido-Ambacht in een woning aan de Schutterswei (Hoe toepasselijk kan een naam zijn). In 1943 moesten we verhuizen omdat de Duitsers onze huizen lieten slopen. Deze stonden in het schootsveld van lucht-doelgeschut gericht op de Alblasserdamse brug ter verdediging tegen geallieerde vliegtuigen. Onze lagere school werd in 1944 gevorderd door de Duitsers en kregen wij les op de deel van een boerderij. Tegen het eind van de oorlog werden de aanvallen heviger. Ik vergeet nooit dat er op een gegeven moment twee Engelse jachtvliegtuigen bij ons in de bomen van de boomgaard hingen, gedood door vijandelijk vuur. Honger hebben we gelukkig niet geleden, wel was er aan alles te kort. Onvergetelijk is het moment waarop er via een luchtbrug voedsel werd gedropt door geallieerde vliegtuigen, zoals tarwebloem, crackers en chocolade. Op school kregen we voor het eerst een sinaasappel. Ik zeg het nog wel eens tegen Riek, mijn vrouw; dit is de geur van mijn

eerste sinaasappel. Dat geldt ook voor de keren dat we in Duitsland langs een keuken lopen. Die geur herinnert me aan het eten dat de Duitse soldaten bijna dagelijks kregen via de veldkeuken. Die stond destijds op het erf achter ons huis. Als er over was kregen wij ook wel eens een schepje. Na de oorlog keerde langzamerhand de rust weer in ons dorpje en werd de voedselvoorziening weer enigszins normaal evenals de overige zaken zoals kleding e.d.

Bouwprojecten

In 1949 verhuisden we naar Alblasserdam. Ik woonde er tot 1965.

Na mijn trouwen vertrok ik naar Streefkerk, de geboorteplaats van Riek. Tot op heden wonen we daar nog met plezier. Na mijn lager en voortgezet onderwijs ben ik een middelbare studie bouwkunde gaan volgen met daarna nog aanvullende opleidingen in specifieke bouwgerelateerde deelgebieden en bouwmanagement. Ik ben begonnen als bouwkundig opzichter tekenaar en vervolgens gekozen voor het begeleiden en managen van uiteenlopende bouwprojecten. Daarnaast heb ik tot aan mijn pensionering gewerkt als senior technisch vastgoedmanager bij DTZ Zadelhoff.”

In de lange rij van projecten waar Adri mee bezig is geweest staan onder meer; luxe woningbouwprojecten in Alblasserdam en Delft voor kaderpersoneel van NKF, de Nederlandse KabelFabrieken, begeleiden van de bouw van het grootste confectieatelier van Europa in opdracht van Herzberger, nieuw- en verbouwprojecten van de postkantoren in Nederland, opdrachtgever toen nog: PTT en nieuwbouw van voorheen de Twentse bank en de Kamer van Koophandel in Vlaardingen.

SIMAV

Het werkzame leven stopte hierna echter niet voor Adri; “Onze vriend Cees Bakker, toenmalig voorzitter van SIMAV, vroeg me de technische commissie te komen versterken. Op de vraag van mijn kant wat dit inhield was het antwoord van Cees; ‘Gemiddeld een halve dag in de week in teamverband zorgdragen voor het technisch in stand houden van de molens in eigendom van SIMAV.’

In 2007 ben ik gestart met werkzaamheden voor SIMAV, aanvankelijk in een rustig tempo en eerst nog wat onwennig in een goed draaiende vrijwilligersorganisatie. Voor mij, als ervaren bouw- en onderhoudsmanager, was het toch wel wennen. Met name aan de voor mij vreemde namen van de molenonderdelen. Zelfs nu moet ik nog wel eens opzoeken

SIMAV informeert...

waar ze precies zitten in een molen. Met de restauratie van ca. 15 molens veranderde de tijdsbesteding van gemiddeld een halve dag in de week, naar gemiddeld 5 halve dagen in de week.

De restauratie van 15 molens

De restauratieperiode was een spannende en enerverende tijd, met name voor wat betreft de technische uitvoering, het bewaken van de planning en oplevering vóór de door R.C.E. (Rijksdienst Cultureel Erfgoed) opgelegde einddatum van de werkzaamheden. Deze periode vroeg van al onze leden van de technische commissie en de uitvoerders het uiterste. Na deze periode dachten we dat het wat rustiger werd. Dat was echter te optimistisch ingeschat. Al snel moesten we, in het kader van de Periodieke Instandhouding Plannen (P.I.P.), met de contractnemers weer de jaarlijkse opnames aan de molens worden gedaan om de komende onderhoudswerkzaamheden te inventariseren waarna de contractnemers hiervan een prijsopgave indienden welke wij vervolgens moesten beoordelen. De opdracht ervan werd door het bestuur gegeven.

De werkzaamheden werden vervolgens weer begeleid door ons. Al met al ook toen weer drukte. Sinds een jaar of vijf ben ik, naast de werkzaamheden zoals ieder TC-lid, belast met het opstellen van technische omschrijvingen, aanbesteding en begeleiding van alle schilderwerk aan onze molens.

Dit jaar staat de restauratie van de Souburghse molen op de planning waarvoor de voorbereidende werkzaamheden zoals planvorming, aanbesteding en overleg met de betrokken instanties op dit moment lopen”

Souburghse Molen

Adri is van plan, zolang de gezondheid het toelaat, deze klus nog te klaren. Ik vraag hem hoe zoiets nou van de grond komt. Zoals bekend heeft deze oude molen veel spreekwoordelijk stof doen opwaaien.

Adri vertelt: “Je neemt contact op met een adviesbureau die onderzoekt hoe de huidige staat van de molen is. Hiervoor hebben we Paul Groen benaderd. Zo’n adviseur gaat een eerste verkenning doen, schetsen maken en aan het bestek beginnen om dat op te zetten. Dan komt hij bij de opdrachtgever, in dit geval is dat SIMAV. Heel vaak is dat de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE). Als hij klaar is kijken we er met elkaar nog naar, soms moet er wat aangepast worden.

Daarna gaat hij tekeningen maken. Zo werk je eigenlijk toe naar een bestekgereed plan. Daarna moet er een financieel plaatje komen. Het bedrag wat daaruit rolt moet in dit geval besproken worden met de gemeente Alblisserdam. Tot hier toe ligt het achter ons. In de zeer nabije toekomst worden de begrotingen van de aannemers doorgenomen. Het is in dit geval een complex verhaal en technisch is het een lastige molen. Er zitten grote gaten in het metselwerk van de molenromp. Als gevolg hiervan is de stabiliteit onvoldoende. Voordat de werkzaamheden aan de fundering van de molen worden uitgevoerd moet er met spanbanden rondom het metselwerk de stabiliteit van de molenromp geborgd worden. De bestaande fundering wordt zodanig aangepast dat tijdens de ontgraving onder de molen er geen verdere zettingen kunnen ontstaan. Vervolgens wordt er een nieuwe fundering onder de molen aangebracht, waarna de molen wordt rechtgezet. Hierna volgt de restauratie van de molen wat weer als routinematig beschouwd kan worden. Hopelijk kunnen we in oktober beginnen”

Adri is enthousiast en bruist van energie.

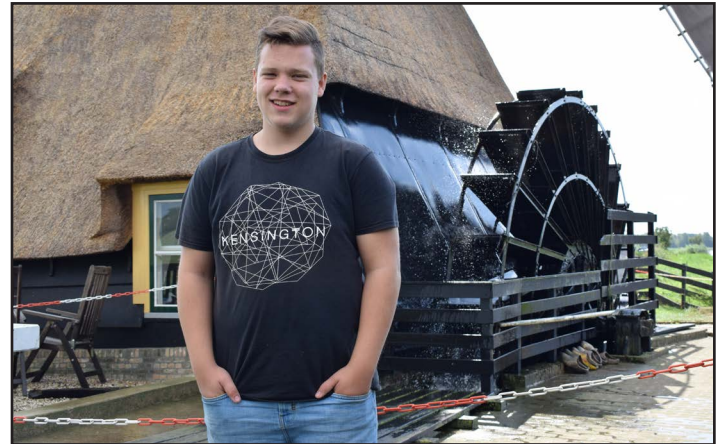
Het is duidelijk dat hij nog geen plannen heeft om het wat rustiger aan te gaan doen!

SIMAV informeert...

Column William, MIO ●

(molenaar in opleiding)

In de tijd tussen de vorige column en de column die u nu leest heb ik natuurlijk niet stilgezeten met mijn molenaarsopleiding. Over het algemeen ben ik zoals gewoonlijk bij de vaste molens geweest, namelijk de Middelen- en Kerkmolen geweest in Molenaarsgraaf. Op die molens zijn natuurlijk ook wel enkele momenten geweest die het delen waard zijn. Zo hebben we een tijdje terug de kammen gewassen op de Kerkmolen. Nu zal dat voor sommige wel een normaal werkje zijn, maar ik had dit nog nooit zelf gedaan. Het wassen van de kammen wil zeggen dat de tanden van de tandwielen in de molen een laagje bijenwas krijgen zodat de slijtage enigszins wordt beperkt. Eerst werd de bijenwas verhit tot het vloeibaar was en vervolgens werd het met een kwastje op de tanden gesmeerd. Ook al is het geen heel bijzonder werkje, ik vond het toch wel leuk om te doen. Ook op de Middelmolen is aardig wat gebeurd. Zelf ben ik namelijk erg geïnteresseerd in voorwerpen die men vroeger rondom molens kon vinden en zelf vind ik het dan ook wel leuk om zulke attributen te maken. Zo stuitte ik op een foto van een houten kastje wat hing in het bovenhuis van de desbetreffende molen. Zo kwam ik tot de conclusie dat het mogelijk voor smeermiddelen geweest is en zo ontstond het idee om in de Middelmolen een klein kastje aan te brengen voor de reuzel (hiermee wordt de bovenas van de molen gesmeerd). Voorheen hingen we de reuzel in de kap van de molen maar dat begon met hete dagen te lekken en heel de vloer werd vettig dus zo'n dergelijk kastje leek

een mooie oplossing voor de reuzel.

Zo gezegd zo gedaan, ik kon wat oude veilingkistjes krijgen en zo ontstond ook de basis voor het kastje. Omdat dit vrij oude kistjes betrof was het hout ook mooi verouderd zodat het niet opvalt dat het een nieuw kastje is. Later hebben medeleerling molenaar Dennis uit Veenendaal en ik dit kastje in elkaar gezet en het resultaat mag er zijn. En om nog verder te gaan over oude attributen; momenteel sparen we op de Middelmolen oude fuiken. Natuurlijk niet om te gebruiken, maar ter decoratie. Vroeger was de molenaar van een poldermolen ook vaak visser, dus horen mooie oude fuiken eigenlijk thuis op zo'n molen. Inmiddels hebben we al 3 fuiken en die hangen ook voor de sier te "drogen". Verder heb ik in de tussentijd 357,5 uur erbij gemaakt en heb ik nu dus totaal 477,5 praktijk uren. Dus over het minimum van 120 uur hoef ik me in ieder geval geen zorgen meer te maken.

Kort SIMAV nieuws ●

Beschikking Rijkssubsidie ontvangen

SIMAV heeft dit voorjaar voor 30 monumenten (28 molens) de PIP-plannen ingediend en rijkssubsidie gevraagd voor de periode 2019-2024. Zojuist is de beschikking ontvangen voor in totaal € 876.000 aan SIM-subsidies voor de komende zes jaren.

Op basis hiervan verwachten we van de Provincie Zuid-Holland nog een aanvullende subsidie van ruim € 700.000. Per molen is hiermee per jaar € 9.000 beschikbaar voor het meest noodzakelijke reguliere onderhoud. Helaas is dit budget onvoldoende om molens geheel in stand te houden, voor het 'groot onderhoud' is ook geld nodig.

Nieuw: Erfgoedcommissie SIMAV

Er is binnen SIMAV een Erfgoed Commissie gevormd, die specifieke deskundigheid en ervaring in de SIMAV brengt over monumentale waarden en monumentenbeheer. Zelfstandig opererend naast de Technische commissie, rechtstreeks rapporterend aan het Dagelijks Bestuur: gevraagd en ongevraagd adviserend. Betrokken bij het beleid, de werkwijzen en het (vooraf) beoordelen van de plannen voor onderhoud/renovatie. Dit gericht op de monumentale waarden van onze historische molens, om deze zo goed mogelijk te bewaren en tot hun recht te doen komen.

De commissie bestaat uit ing. Henk Lakerveld (voorzitter) en ir. Katrien Koppers, beiden architect met ruime ervaring in restauraties. *We zoeken nog een bouwhistorisch deskundige als derde commissielid.*

SIMAV informeert...

Molens worden sfeervol verlicht

Een jaar geleden ontstond bij onze Stichting de gedachte om haar molens bij bijzondere gelegenheden te verlichten. Een aantal van onze molens zijn al permanent verlicht. Allereerst Korenmolens de Liefde in Streefkerk, waarin tevens ons Stichtingskantoor is gevestigd. Ook de twee Gorcumse korenmolens op de vestingwallen zijn 's avonds een aantal uren verlicht. Dat gebeurde al toen de gemeente Gorinchem de eigenaar was van deze molens. Bij de overname is met de gemeente overeengekomen dat de molens verlicht bleven omdat het bij het stadsavondbeeld paste. Nadat bij de molenaars de behoefte is gepeild is besloten tot aanschaf over te gaan. De verlichtingssets zijn snel te plaatsen bij de molen en zijn energiezuinig in gebruik.

Molen Jan van Arkel in de spotlights Tijdens de molenaarsavond vorig jaar werd over het plan verteld om schijnwerpers aan te schaffen zodat molens verlicht kunnen worden bij lokale evenementen/gelegenheden. Toen ik afgelopen zomer de aankondiging zag van de feestweek in Arkel heb ik de PR-commissie eens gevraagd hoe ver ze waren met de plannen.

Wat bleek, er waren meerdere sets lampen gerealiseerd! Omdat de Jan van Arkel vrij groot uitgevallen is, hebben we twee sets lampen gebruikt (1 set bevat 3 lampen). Vanaf de stelling 4 naar boven en 2 naar beneden zodat de molen, met uitzondering van de aanbouw, volledig in het licht staat. De lampen geven wit licht, hebben een

groot bereik en hoewel het van dichtbij wat overdadig lijkt, is de molen mooi subtiel uitgelicht.

De lampen zijn ook nog eens heel zuinig, zodat de kosten laag blijven. Ik denk dat we als stichting een goede beurt hebben gemaakt bij de lokale bevolking. De organisatie van de feestweek reageerde in ieder geval heel enthousiast!

Justin van den Heuvel 2e molenaar Jan van Arkel

Ook andere molenaars kunnen tijdens speciale gelegenheden de verlichting bij de molen geplaatst krijgen. Mail daarvoor naar prsimav@gmail.com

Kort SIMAV nieuws

SIMAV films op TV Rijnmond

RTV Rijnmond heeft deze zomer SIMAV gevraagd de interessante filmpjes over onze molenaars uit te mogen zenden. Dit is een mooie promotie voor de molens en SIMAV, die door veel personen is opgemerkt. Heeft u deze uitzendingen gemist? Geen nood, ze staan alle op onze website. Zie het YouTube kanaal van SIMAV Molenstichting of op onze website (molenaars).

Altijd waakzaam voor molenbiotoop

Een molen moet zo veel mogelijk kunnen draaien, immers een stilstaande molen leidt tot verval. En we zien allen graag een weids landschap met draaiende molens. De Provincie Zuid-Holland heeft zelfs strenge regels voor bestemmingsplannen om de vrije windvang van molens te bewaken. Een zone waarin niet of maar beperkt gebouwd mag worden. Helaas zijn enkele molens door de eeuwen heen omgeven door woningen en bedrijfsgebouwen die de wind uit bepaalde hoeken tegenhouden. Vandaar dat SIMAV extra alert moet reageren op bouwprojecten die de biotoop verder aantasten. Soms is de schade maar gering, maar langzaam aan breidt het zich uit en zijn de gevolgen funest.

Toch zijn er soms ook mogelijkheden tot verbetering. Als hoge bomen rond de molen gekapt moeten worden. Natuurlijk houden we bij SIMAV ook van de natuur en het groen om ons heen. Maar dit polderlandschap kent vooral snelgroeiend hout, dat regelmatig gekapt en herplant moet worden. Daarnaast zijn we dankbaar voor de vele knotploegen die stelselmatig de wilgen weer kort snoeien.

Bijdragen vanuit Gemeenten en Waterschap

De algemene kosten van SIMAV worden voor een deel bestreden door algemene bijdragen van de deelnemers in SIMAV: de 10 Gemeenten en het Waterschap. Ook dragen zij bij aan het onderhoud van de molens op hun grondgebied. De bijdragen verschillen echter sterk per gemeente, een historisch gegroeid feit over de jaren heen.

SIMAV streeft naar een uniforme bijdrageregeling voor de deelnemers. Met het Algemeen Bestuur, waarin de Colleges B&W zijn vertegenwoordigd, is daar het initiatief voor genomen. Hiermee hopen we ook meer geld te verkrijgen om het noodzakelijke onderhoud aan de molens nog beter op te pakken, zodat we kostbare renovaties zoveel mogelijk voorkomen.

SIMAV informeert...

Adri Schot, uitbater in de Hoge Tiendwegmolen ●

Adri Schot, Streefkerker maar werkzaam als bode en trouwambtenaar in Hardinxveld-Giessendam, per 1 januari gemeente Drechtsteden. We ontmoeten elkaar in zijn huis onderaan de dijk. Aan de achterkant blikt Adri op zijn nieuwe 'uitdaging'; koffie- en theeschenkerij de Koffie Molen.

Want uitdagingen heeft Adri nodig. "Ik werk nu dertien jaar bij de gemeente en om het werk interessant te houden zoek ik steeds wat nieuws. Waar krijg ik energie van, vraag ik me dan af. Ik ga nu bijvoorbeeld als fotograaf met de burgemeester mee naar echtparen die hun huwelijksjubileum vieren. Dat vind ik ontzettend leuk. Ik ga dan wat eerder, stel die mensen op hun gemak, want iedereen is wel een beetje gespannen. Nieuwe prikkels dus, nou, daar is de Koffie Molen er een van. Ik ga kijken of ik er wat leuks van kan maken."

In de eerste instantie gaat Adri het zelf oppakken. Zijn vrouw werkt 's morgens en zou 's middags bij kunnen springen. "We moeten het hebben van de fietsers hè. Er komt best wat langs. En in de winter is het de bedoeling High Tea's aan te bieden. Ik heb ook een idee om zo'n high tea te combineren met een rondleiding in een molen, bijvoorbeeld de Achtkante Molen waar Wim Slob maalt. "

De ideeën blijven komen en eigenlijk verbaas ik me er wat over. Adri ziet het en beaamt lachend; "Zoveel ideeën van 'n saaie ambtenaar! Weet je, ik ben een laatbloeiër. Ik heb eerder bij gemeente Liesveld gewerkt. Maar de gemeente Hardinxveld is een bijzondere plek. Als je daar ontplooien wilt dan kan dat ook. Wat ik ermee wil zeggen is dat het klimaat waarin je je bevindt zo belangrijk is voor je ontwikkeling. Ik stotterde toen ik jonger was. Klinkt misschien gek, maar dankzij de gemeente Hardinxveld-Giessendam..."

Ik heb in de O.R. gezeten en moest een keer een praatje houden voor 150 man personeel. Erna kwamen ze van burgerzaken naar me toe; 'Wat heb je dat leuk gedaan,

je moet trouwambtenaar worden!' En zo ontwikkel en ontplooi je. Ik zeg altijd: zonder prikkels geen pret. Het is belangrijk dat je er energie van krijgt. Een van mijn kwaliteiten is het gastheerschap en dat komt in de Koffie Molen wel van pas!"

Voorlopig is de bedoeling de deuren van de Koffie Molen op vrijdag en zaterdag te openen. Maar Adri denkt vooruit; "Misschien kan ik, als het goed draait, een dag minder gaan werken en de molen een dag meer open doen. Maar ik wil eerst dit even afwachten.

De bedoeling van de Koffie Molen is dat je er makkelijk kunt binnen lopen, deuren altijd open, aantrekkelijke prijzen, maar ook kwaliteit."

Adri weet dat de wens, om van de Hoge Tiendwegmolen ooit weer een draaiende machine te maken, er is en heeft daarom in zijn molen een collectebus geplaatst. Op 12 september j.l. is de Koffie Molen officieel geopend door het hijsen van de bedrijfsvlag.

De burgemeesters van Molenlanden en Hardinxveld-Giessendam, dhr. Van Der Borg en dhr. Heijkoop, hebben samen deze handeling verricht. Voorlopig wordt er in de Hoge Tiendwegmolen dus koffie 'gemalen', maar wie weet ooit weer polderwater.

SIMAV informeert...

Korenmolen Nooit Volmaakt bestaat 300 jaar ●

Molen Nooit Volmaakt, een molen met een rijke geschiedenis bestaat als korenmolen dit jaar 300 jaar. De molen staat hoog op de Vestingwal en om nog completer te zijn, op Bastion I aan de Bagijnenwal. Al in 1610 stond op deze plek een standerdmolen. In het jaar 1649 en 1681 werd de molen verbouwd en herbouwd. Niet alleen brand, maar ook stormen waren zeer gevreesd bij molenaars en niet ten onrechte. Zo veldde op 1 september 1717 een hevige storm de nog vrij nieuwe korenmolen op het bolwerk bij de Arkelpoort. De eigenaar ging er vervolgens toe over de eerste stenen korenmolen van Gorinchem te bouwen. Hij mocht deze plaatsen op de kat, de aarden verhoging op Bastion I. Enige tijd daarvoor was op het bastion de kat opgeworpen. In 1718 werd de molen weer als korenmolen in gebruik genomen. Dat jaartal is nog te zien op de "baard" bovenin de molen. De molen was eerst nog een grondzeiler, maar werd in 1763 omgebouwd tot stellingmolen. In dat jaar werd toestemming gevraagd om de kap tijdelijk van de molen te nemen, vervolgens de molen bijna 4 meter met steen hoger op te metselen en op een hoogte van ongeveer 6.50 meter een galerij aan te brengen. Wellicht speelde de begroeiing bij het Bastion de molenaar parten of maakte de bebouwing in de omgeving het nodig de molen te verhogen om een betere windvang te krijgen.

De molen had op dat moment nog geen naam, maar toen in 1889 deze naamloze molen uitbrandde werd de schade hersteld met onderdelen van oliemolen Nooit Volmaakt, die op een ander bastion (bastion VII of runmolenbastion) al enige tijd buiten werking was. Zo kreeg de molen de naam 'Nooit Volmaakt'. In 1956 werd de molen door de gemeente Gorinchem aangekocht van de familie de Heus en na restauratie in gebruik genomen. Als motief tot de aankoop voerde het toenmalige gemeentebestuur van Gorcum aan: "De Korenmolen" Nooit Volmaakt beheerst op een markant punt het silhouet van de oude stad en verkeert thans in bedrijfsklare en goed onder-

houde toestand. Het is een gemeentebelang van de eerste orde deze molen aan te kopen, omdat alleen zodoende het behoud ervan als cultuurmonument en als waardevol element in het landschap tot in lengte van dagen kan worden verzekerd (Einde citaat). In 1993 werd Stichting Vrienden van de Gorcumse molens opgericht om voor de gemeente het beheer te doen van de Gorcumse molens. Onderhoud en restauraties werd in opdracht van deze Stichting uitgevoerd.

Was het toeval dat in de Alblasserwaard Molenstichting SIMAV in het jaar 1956 ook werd opgericht? Het zou nog tot 1 januari 2017 duren voor ook de vier Gorcumse molens het trotse bezit werd van deze Molenstichting. Op 10 maart 1995 werd door Prof. Dr. J. Pool van Gedep. Staten van Zuid-Holland het startsein gegeven voor een grote restauratie, op 15 augustus 1997 werd, door een officiële openingshandeling door Z.K.H. Prins Claus, Prins der Nederlanden, de molen weer in gebruik genomen.

Tot ongeveer 11 jaar terug, toen Karel Streumer molenaar was op de Nooit Volmaakt, was op zaterdag een winkel in de molen open met producten van de korenmolen. In 2007 is dat gestopt, eigenlijk vanwege een luxe probleem, de molenaar en zijn team kon het in de winkel niet meer aan, het werd te druk. In 2017 dienden Theo de Rooij en Cees de Jong bij Molenstichting SIMAV een ambitieus plan in om de korenmolen weer te laten malen en produceren met een winkel vol meelproducten en andere streekproducten. Omdat Molenstichting SIMAV er altijd naar streeft elk van haar molens een functie te geven werd dit plan omarmd. Sinds november 2017 is Gorinchem

SIMAV informeert...

weer een malende molen rijker met een prachtige molenwinkel die elke zaterdag open is van 10.00 -17.00 uur en woensdag van 13:00 tot 17:00. Voor Theo de Rooij was het een déjà vu, omdat hij destijds bij Karel Streumer op de Gorcumse molen is begonnen. Theo is inmiddels fulltime molenaar op molen De Vrijheid te Schiedam en Cees de Jong is tevens molenaar op molen De Vrijheid in Beesd en de Prins van Oranje in Buren.

Op zaterdag 8 september werd het jubileum van de molen gevierd met een minimarkt waar diverse streekproducten werden getoond en verkocht. Men kon ook proeven van bakproducten gemaakt van het meel uit de molen. Uiteraard was Molenstichting SIMAV aanwezig om informatie te geven over haar molens. Voor de kinderen was er een springkussen.

(Gegevens: Molendatabase Verdwenen molens, Boek "Molens in Gorinchem" van A.J. Busch, informatie Theo de Rooij)

Expositieruimte Oude Hollandse Waterlinie in Molen

De Hoop Molen De Hoop aan de Walkade te Gorinchem krijgt er in het voorjaar van 2019 een nieuwe activiteit bij. Na een gesprek met de Werkgroep Vesting Gorinchem is besloten om in onze molen een ruimte te laten inrichten voor een informatiestand over de Oude Hollandse Waterlinie. Deze verdedigingslinie bestaat in 2022 350 jaar. In de 17e en 18e eeuw werd een militaire verdedigingslinie opgezet tussen het IJsselmeer en de Biesbosch bij Werkendam.

Deze linie was ter verdediging van de economische en politieke macht van Holland en Am-

sterdam tegen aanvallen vanuit het Oosten. De linie was oorspronkelijk opgezet op het inunderen van grote gebieden met een netwerk van inlaatkanalen, dammetjes en sluisjes, aanvoerkanalen, dijkjes, waterpeilbeheer en strategische met forten versterkte locaties. Een waterverdedigingslinie in deze omvang mag uniek genoemd worden. Dat een informatie-ruimte in molen De Hoop wordt ingericht, op een plek op de vestingwallen, is niet eens zo bijzonder. Water, waterstromen en land komen hier bij elkaar. Het infocentrum zal zorgen voor kennisoverdracht op inwoners en andere bezoekers. Volgens Ed Giskens van de Werkgroep weten maar weinig mensen dat Gorinchem, behalve dat zij stad is, gewoon ook onderdeel is van het Zuid-Hollands poldergebied. De ruimte die wordt ingericht is in de ondermolen aan de achterzijde met verrijbare elementen. De informatie die wordt gegeven zal voor een deel visueel zijn, met grote posters opgehangen aan de balken van de molen. In de expositieruimte komt een groot scherm voor audio/video presentaties. Deze presentatie wordt gedaan in een zelfsturend concept. Bezoekers worden als ze in de molen staan, als ze dat willen, geconfronteerd met het verhaal van eeuwenoude verdedigingslinie.

SIMAV informeert...

Teus Stam, verrassend veelzijdig man

Hoe het komt dat Teus nu achter een bureau op het kantoor van SIMAV zit heeft alles te maken met zijn ontslag bij AKZO, in het najaar van 2017. Teus was er 44 jaar werkzaam maar bleek boventalig. Teus: "Ik was er soort van systeembeheerder, beetje in de ICT-sfeer. Ik zorgde dat mensen toegang kregen tot het systeem. Als er iets niet werkte moest ik zorgen voor een oplossing. En dat had dan te maken met alle recepten die bij Akzo worden gebruikt om verf te produceren. De meeste tijd heb ik in Groot-Ammers gewerkt. Toen een tijdje in Sassenheim waar ik kleurenspecialist was zoals dat heette. Dat was van 1997 tot 2000. Ik had toen veel contact met schilders en schilderbedrijven. In 2000 terug naar Groot-Ammers. Toen kreeg ik een meer administratieve taak. Dat had te maken met het beheer van veiligheidsbladen. Elke grondstof heeft een veiligheidsblad waar voorschriften op staan; wat zo'n grondstof bevat, of het eventueel giftig is en wat je als beschermingsmiddelen moet gebruiken. Dit heb ik tot 2013 gedaan, eerst in Groot-Ammers en vanaf 2012 in Sassenheim. Daarna ben ik overgestapt naar m'n laatste functie als systeembeheerder. Ja, en toen dus dat ontslag.."

Voor Teus kwam die als de bekende donderslag bij heldere hemel, niemand zag dat aankomen.

Molenvirus

Teus is een geboren Kinderdijker. In de Molenstraat stond zijn wieg. Na een aantal jaren vertrok het gezin Stam naar Nieuw-Lekkerland naar het huis waar Teus' vader nog steeds woont; zelfstandig, actief en goed gezond. Vader had geen 'molenaarsbloed'. Dat was wél te vinden bij ooms van Teus. "Ome Aai, zoals hij genoemd werd. Ome Arie dus, van de Hoge Molen. En ome Adri, de bakker, die is ook nogal molengek en ome Jas, die niet meer leeft, ook een fanatieke molenaar. En die hebben mij gek gemaakt. Als klein ventje ging ik op zaterdag dan naar het molengebied op mijn fietsje. Je kunt stellen dat het een virus is, maar bij mijn oudere broer, ook molenaar, is het helemaal overgegaan. Maar dat is een zeldzaamheid. Meestal is het levenslang.

Als jong ventje van 9 of 10 jaar ging ik naar de achtste van de Overwaard. Daar woonde, als ik me goed herinner, de familie Huigen. Ab Herlaar was daar molenaar. Daarna ben ik naar de vijfde van de Overwaard gegaan, waar nu Jaap de Vries woont. In die tijd was Dick Noorlander er molenaar. Op een gegeven moment kwam ik terecht op de Nederwaard. Eerst bij de familie Hoek op de vijfde, bij Aaft en Alie, ik ben er jaren geweest. En toen ben 'k vervolgens bij Jan de Vries terecht gekomen op de eerste. Er was een vacature en zo ben ik daar molenaar geworden. Ik heb ook nog een heel tijdje op de tweede, de toeristenmolen, gedraaid op de zaterdagen. Daar moest je zelf zorgen voor het afrekenen met de bezoekers en je praatte 's wat met de toeristen; een heel andere tak van sport. Dat stopte in 2006 waarna ik een tijdje molenaar ben geweest op de Kleine Molen van Nieuw-Lekkerland, samen met mijn ome Adri. We spraken dan af wie er ging, op mooie dagen was het vaak mijn oom. Die was inmiddels toen al 4 of 85 of zo.. Inmiddels zit ik alweer tien jaar op de vierde van de Overwaard nadat er daar een plek vrij kwam. Dat is het molenv verhaal van mijn leven"

Op 1 na heeft Teus het molenaarsbloed niet doorgegeven aan zijn kinderen. "De oudste is predikant. De tweede, Anton, is molenaar. Mijn dochter vindt molens wel leuk maar daar blijft het bij en de jongste zoon, daar zit het ook gewoon niet in"

Als we het even erna over molens hebben wordt Teus meteen enthousiast. "...Je moet weten waar je mee bezig bent en actie ondernemen bij weersveranderingen bijvoorbeeld. Maar de charme ervan is dat je met de elementen van de natuur bezig bent. In 90% van de tijd dat je draait gaat alles prima. Maar die 10% dat het lastiger is, dat je moet ingrijpen, dat blijft je bij hé! Draait uiteindelijk om ervaring..."

SIMAV informeert...

Fractievoorzitter

Dan is er nog het deel van de gemeenteraad...

“Ik heb nog wel meerdere delen” lacht Teus, “Maar ja, inderdaad, dat heb ik ook nog. Maandelijks zijn er de commissie- en de raadsvergaderingen. Er gaat veel tijd inzitten”.

Waar komt die politieke interesse vandaan?

“De opa van mijn moeders kant is wethouder geweest in Nieuw-Lekkerland, misschien heb ik het daar wel een beetje van. Ik heb het in elk geval niet van huis uit mee gekregen. Mijn opa was van de SGP, dus als vrouw hield mijn moeder zich er verre van en mijn vader was niet erg politiek geïnteresseerd. Ik ging zelf naar raadsvergaderingen om te horen hoe dat eraan toe ging. Dat begon ik leuk te vinden en fracties zien dan dat je er elke keer bent. Via een oude schoolvriend, Folkert Damsteegt, ben ik betrokken geraakt bij wat destijds de RPF was. Zo rolde ik de steunfractie in. Ik moet eerlijk zeggen: ik heb het nooit geambieerd om in de gemeenteraad te zitten. Maar weet je hoe dat dan gaat? Dan komt er een lijst van de Christenunie en dan vragen ze of je op de lijst wil. ‘Ja hoor, ik wil wel op de lijst staan, maar niet al te hoog want ik hoef niet zonnig’. Dus ik stond op een veilige zesde plek, denk je dan. Maar de personen die boven mij op de lijst stonden wilden stuk voor stuk niet in de gemeenteraad. Tja, dan kan ik ook wel weigeren...maar ben ik er dus wel ingerold. Ik zat er goed en wel in toen de

fractievoorzitter me vertelde dat hij ermee ging stoppen. Daar sta je dan...met je hoofd door het hele dorp!” Teus werkt liever op de achtergrond. Het zit niet in zijn aard om op de voorgrond zijn mening bekend te maken. Als erom gevraagd wordt schroomt hij echter niet om zich te uiten. En als er wat gezegd wordt is er goed over nagedacht. Dat had oud-burgemeester Bert Blase al in de gaten. “Je bent een apart gemeenteraadslid, maar ik vind je een goed gemeenteraadslid. Je zegt niet snel wat, maar als je wat zegt snijdt het hout.”

Teus heeft het als een compliment opgevat.

Nog veel meer functies..

Naast de functie in de gemeenteraad is Teus ook waterschapsbestuurder van Waterschap Rivierenland, dat tegenwoordig loopt van Kinderdijk tot aan de Duitse grens. “Het is daar lang niet zo politiek geladen al zijn er wel politieke fracties. Het gaat daar vaak over de uitvoering, over de techniek, over waterveiligheid, over de kwaliteit van water... ja, eigenlijk kun je daar als fractie moeilijk het verschil maken. Dat water van goeie kwaliteit moet zijn kun je als Christenunie zeggen, maar dat vinden andere partijen ook. Je wilt voor een gebied allemaal het allerbeste. Je moet je dus onderscheiden door je manier van leven. Wij leggen sterk de nadruk op de betrokkenheid bij je naaste, mensen die het lastig hebben. Die willen we in het vizier krijgen en zo mogelijk helpen. Dat vinden wij een opdracht die hoort bij ons uitgangspunt van liefde voor God en je naaste. En daarin denken we een verschil te kunnen maken.”

Teus is opa van vier kleinkinderen. Dinsdag passen zijn vrouw en hij op twee ervan, ukkies van drie en één jaar. Daarnaast is Teus ook nog wedstrijddammer. “Elk seizoen gaan we het hele land door om elf wedstrijden te spelen in een competitie. Verder ben ik kerkorganist in vier kerken tijdens de diensten op zondag, in Alblasterdam, Papendrecht en Goudriaan. Dat muzikale zat wel in de Stammen. Bij mijn oma stond altijd al een harmonium in de huiskamer en daar heb ik het mezelf aangeleerd via Klavarskribo. Maar sinds een aantal jaren krijg ik orgellessen van een hele goeie musicus, nog steeds in Klavar overigens. Die leert me de kneepjes van het vak en de dingen die ik mezelf verkeerd heb aangeleerd werkt hij er weer uit!”

Alsof het nog niet genoeg is; Teus is ook nog weeramateur. “Op de woens- en zaterdagdagen verzorg ik een weerpraatje op Klokradio en ik houd al 40 jaar elke dag het weer bij. Ik heb een weerstation en een database waar alles instaat dus vanaf 1978 kan ik het terughalen. Ik vind het erg leuk om dingen bij te houden. Het gaat gewoon vanzelf en nu

SIMAV informeert...

kan ik er niet meer mee stoppen... Tussendoor een opleiding geschiedenis gedaan en ik ben daar nog steeds wel mee bezig. Dat doe ik via LOI. Eerst cultuurgeschiedenis en nu ben ik met de geschiedenis van Nederland bezig. Ik probeer de structuren te doorgronden, dus hoe het een uit het ander is ontstaan. Op de middelbare school vond ik geschiedenis een vervelend vak maar de docent was niet leuk, dat maakt wel wat uit. De interesse is pas later ontstaan”.

Teus hoeft zich, ondanks zijn ontslag, niet te vervelen. En met al die achtergronden en kennis is hij een goede aanwinst voor SIMAV!

PIP: Gepland onderhoud voor zes jaar ●

De basis van ons onderhoud (en de subsidies) is het PIP-plan per molen. Om de zes jaar wordt iedere SIMAV molen door externe deskundigen in detail geïnspecteerd. Hiervan wordt een lijvig rapport opgemaakt met daarin het Periodiek Instandhoudings Plan (PIP). Dit geeft onze Technische Commissie een bestek met daarin opgenomen de onderhoudswerkzaamheden voor de komende zes jaar, op welke wijze die worden uitgevoerd en welke kosten daarvoor zijn ingeschat.

In Nederland kennen we voor rijksmonumenten, zoals alle SIMAV molens, de Subsidieregeling Instandhouding Monumenten (SIM). Deze subsidie is bedoeld voor wat de wet noemt ‘sober, doelmatig en technisch noodzakelijk onderhoud’ aan het monument. Denk hierbij aan schilderwerk, reparaties, vervanging van kleine onderdelen. De subsidie is niet bedoeld voor de restauratie van een molen; ook valt het onderhoud aan molenwoningen en schuren er ook niet onder.

De PIP-plannen vormen de basis voor de aanvraag bij de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE), die vervolgens de SIM-subsidie voor de komende zes jaar vast stelt. In het voorjaar 2018 heeft SIMAV voor 28 van onze molens de plannen ingediend voor de PIP-periode 2019-2024. De overige molens komen over twee jaar aan bod.

De SIM-regeling gaat uit van gemiddeld € 10.000 aan onderhoudskosten per molen per jaar, waarbij het Rijk 50% subsidie geeft. De provincie Zuid-Holland geeft op dezelfde

basis ook zo’n 40% aan subsidie, waardoor de moleneigenaar zelf de resterende 10% bijeen moet zien te brengen. Veelal met bijdragen van de gemeente, maar ook via sponsoring en donaties.

Met de sterk stijgende kosten in de bouwwereld zal het molenonderhoud bij SIMAV onder grote druk komen te staan en zijn extra gelden nodig. Het zal lastig worden de PIP-plannen geheel uit te voeren.

SIMAV informeert...

Bezoek onze SIMAV-molens op zaterdag

Onze bezoekmolens zijn ook in het laatste kwartaal 2018 op 3 zaterdagen per maand geopend van 13.00 tot 16.00 uur. De molens in Gorinchem en Leerdam hebben andere openingstijden.

Molen De Liefde, Nieuwe Veer 42, Streefkerk

Deze korenmolen is nog compleet uitgerust met molenstenen. Onderin de molen is een tentoonstelling van de regionale kunstenaarsvereniging. Kom langs en geniet van de molen en het prachtige uitzicht over de rivier de Lek. De molen is geopend elke 1ste zaterdag van de maand (De komende maanden op 6 oktober-SIMAV molendag, 3 november en 1 december)

Westermolen, Nieuwpoortseweg 1, Langerak

De Westermolen is een wipmolen. De molen is gemaakt om het water uit de polder te malen. Naast deze molen staat een oud dieselmemaal en een kleine molen (De Weidemolen). Kom langs en maak een bezoek terug in de tijd. Deze molen is geopend elke 3de zaterdag van de maand (De komende maanden op 6 oktober-SIMAV molendag, 20 oktober, 17 november en 15 december)

Korenmolen Jan van Arkel, Vlietskade 1004, Arkel

Molen Jan van Arkel is een grote stellingmolen. In 1851 is de molen op deze plaats gebouwd. De molen kan nog graan malen. Deze molen is geopend elke 4de zaterdag van de maand (De komende maanden op 6 oktober-SIMAV molendag, 27 oktober, 24 november en 22 december)

Molen De Hoop, Dalemwal 3, Gorinchem

Deze ronde stenen stellingmolen is een korenmolen. Sinds 2017 is deze molen met nog drie andere Gorinchemse molens bij de SIMAV molenstichting gekomen. Geniet van het prachtige uitzicht over de rivier, Slot Loevestein, Woudrichem en de stad Gorinchem. Deze molen is elke zaterdag van 10.00-17.00 uur geopend en elke zondag van 11.00-16.00 uur

Molen Nooit Volmaakt, Bagijnenwal 38, Gorinchem

Deze korenmolen in sinds een jaar weer volledig in bedrijf en maalt weer koren na een afwezigheid van 10 jaar. In de molen is een compleet ingerichte molenwinkel gevestigd met vers gebakken molenbrood en meel en streekproducten. Deze molen is elke zaterdag van 10.00-17.00 uur geopend.

Molen Ter Leede, Lingedijk 3, Leerdam

Deze molen is onze meest oostelijke parel in de Vijfheerenlanden. Een wipwatermolen gelegen aan het nieuw aangelegde molenpark aan de rand van Leerdam. Deze molen is elke zaterdagmiddag geopend van 13.00 - 16.00 uur (Als de molen draait)

Molenfietsroutes gelanceerd

Molenstichting SIMAV heeft op woensdag 25 juli 2018 drie fraai geïllustreerde molenfietsroutes gelanceerd.

Burgemeester, mevrouw Reynvaan, van de gemeente Giessenlanden en loco-burgemeester, de heer Vat, van de gemeente Molenwaard, kregen uit handen van Kees de Zanger de eerste exemplaren uitgereikt bij de Westermolen in Langerak.

“Wat een geweldige stimulans voor het toerisme” was de eerste reactie van de heer Vat. “Het zijn best nog veel molens als je ze op het kaartje zo op een rij ziet staan”, constateerde mevrouw Reynvaan.

Met 3 routes (West, Midden en Oost) komt de recreatieve fietser, via de bekende fietsknooppuntroutes, langs veel van de 33 SIMAV-molens in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden.

De molenfietsroutes zijn te downloaden via www.simav.nl en gratis te krijgen bij de startplaatsen van de routes bij De Krom in Oud-Alblas, Het Posthuys in Groot-Ammers en Het Veerhuys in Leerdam. Tevens zijn een aantal afhaalpunten in de regio bevoorrad, waaronder folderkasten van Den Haneker en de toeristische kantoren van Gorinchem en Leerdam.

Door SIMAV worden enkele relatiegegevens vastgelegd, zoals naam en mailadres van personen of instanties die deze Nieuwsbrief ontvangen. Hier wordt zorgvuldig mee omgegaan. Deze gegevens zijn afgeschermd, slechts een beperkt aantal functionarissen heeft toegang ertoe en de bestanden worden niet aan derden verstrekt. Het eventueel afmelden voor de Nieuwsbrief en het verwijderen van uw gegevens, kan eenvoudig door een mailtje naar prsimav@gmail.com

U ontvangt deze e-mail omdat u zich heeft opgegeven voor onze periodieke nieuwsbrief, als leverancier, sponsor, vriendlid of vrijwilliger van onze stichting. Ook bedrijven en instellingen die zich inzetten op toeristisch gebied of die streekproducten verkopen ontvangen de nieuwsbrief. Afmelden kan via reply deze mail, indien mogelijk met de reden van uw afmelding.

SIMAV

**Nieuwe Veer 42
2959 AK Streefkerk**

De eerstvolgende nieuwsbrief verschijnt december 2018.